

JAUME BARTUMEU CASSANY
EXCAP DE GOVERN

Estat de desorientació

Caldria un compromís socialdemòcrata

La política es mou en el terreny de les estratègies i de les tàctiques: quins objectius es volen assolir i quin és el camí més adequat per arribar-hi.

Per traçar una estratègia es necessita un projecte, és a dir un pla d'execució que permeti arribar a un objectiu determinat. I distingir en les fases i etapes d'acord amb la capacitat real de cadascú.

I ara mateix no hi ha el valor per dir les coses pel seu nom i articular estratègies realistes.

I si algú ho prova és amb la boca petita, intentant ser possibilista, sense que es noti gaire.

Perdre la por a la clientela és el que necessita la política andorrana. Però per això cal escurçar la distància entre les paraules i les coses.

I defensar les propostes amb dignitat i sense vergonya, és a dir, amb autoritat, que és la condició per oblidar-se del soroll dels comentaris anònims de les xarxes i les publicacions digitals.

El país ha de triar, no pot tardar gaire, per encarar la immensa complexitat dels problemes als quals es troba confrontat: el poder adquisitiu, el redreçament de les finances públiques, la preservació i reforçament de l'actual acord comercial i duaner amb la Unió Europea mitjançant l'Acord d'associació, la reordenació dels serveis públics, la immigració.

Caldrà, en tots aquests àmbits cabdals, arribar a compromisos: generar les condicions econòmiques i financeres que puguin sostenir una política

reformista donant alhora resposta a les preocupacions i les protestes populars.

Andorra, per sobreviure a l'actual desorientació afavorida pel domini de l'economia especulativa, ha de trobar un compromís de tipus socialdemòcrata: un compromís entre empresaris i treballadors assalariats. Aquest compromís s'ha d'assentar en els articles 27 i 28 de la Constitució:

1) Es reconeix el dret a la propietat privada i a l'herència, sense altres limitacions que la funció social de la propietat.

Com redistribuir sense crear primer riquesa? Per què crear riquesa si no et pots enriquir?

2) Ningú no pot ésser privat dels seus béns o drets, si no és per causa justificada d'interès públic, mitjançant la justa indemnització.

3) Es reconeix la llibertat d'empresa en el marc de l'economia de mercat. (Article 28 de la Constitució)

Si es recorden, reconeixen, i preserven aquests tres mandats constitucionals que no posen en qüestió la propietat privada i els legítims beneficis de la seva activitat, els empresaris andorrans tindran la tranquil·litat necessària per seguir creant riquesa.

I, alhora, reconeixeran el principi de les polítiques redistributives, una fiscalitat raona-

ble sobre la renda personal i la de les societats i un Estat social generós.

John Rawls, cèlebre filòsof polític del segle XX, assenyala que les desigualtats socials i econòmiques es poden acceptar si es deriven de funcions obertes a tothom, en condicions d'igualtat d'oportunitats.

Aquests són els límits objectius de la bona política d'inspiració socialdemòcrata: gestionar el millor possible un sistema de creació constant de desigualtats injustes en el qual, si l'Estat no intervé, difícilment existirà mai el principi d'igualtat d'oportunitats.

En tot cas cap societat no pot ser justa sense un sistema eficaç de redistribució. Però cap podria prosperar si es volgués tancar en l'igualitarisme.

Com es pot redistribuir sense crear primer riquesa? I per què crear riquesa si al capdavant ningú es podrà enriquir?

El pragmatisme val més, és més positiu, que la utopia. No s'ha de combatre la riquesa, s'ha de combatre la pobresa. No són les desigualtats que plantegen problemes, són les injustícies. Per avançar en aquest combat tenim moltes obligacions.

Una obligació de lucidesa davant les evolucions del món que ens envolta. Una obligació d'humilitat per reconèixer que hi ha àmbits que s'escapen de l'acció política concreta, una obligació d'imaginació per a redefinir algunes eines que ens facin anar endavant.

I una obligació general de parlar clar, de dir la veritat.